

Každý človek sa vo svojich aspiráciách túži stať niekým väčším, než je v prítomnosti. Neuspokojuje sa s tým, čo má teraz a so svojim postavením. Ani dobrá tohto sveta, ani - ako potvrdzuje II. Vatikánsky koncil v Pastoračnej konštitúcii o Cirkvi - všetky výdobytky techniky, hoci veľmi užitočné, nedokážu utíšiť nepokoj človeka (porov. GS 18). Svojou hĺbkou totiž človek presahuje celú materiálnu skutočnosť. Okrem prvkov materiálneho sveta v sebe totiž obsahuje duchovný a nesmrteľný prvok. Taktiež je schopný dospieť k pravde a dosiahnuť múdrosť (porov. GS 14 - 15). Človek túži po nekonečne. Svoje najhlbšie túžby realizuje vtedy, keď dokáže rozoznať povolanie k večnosti a usmerní svoj život na Boha.

Na tomto pozadí koncil poukazuje na to, že pre človeka je podstatné pozvanie k svätosti (LG 39 - 42). Je pravdou, že koncil sa obrátil najmä na veriacich Katolíckej Cirkvi, ale pozvanie k svätosti - chápanej ako najvyšší stupeň naplnenia človeka - sa obracia na všetkých. "Svätosť" však možno zle pochopiť a v súčasnom svete aj naďalej vyvoláva strach. Stáva sa tak preto, že: po prvé - v minulosti sa svätí predstavovali nesprávne, exaltovane, ako ľudia nepochádzajúci z tohto sveta; po druhé - od časov osvietenia sa Boh chápal a opisoval ako hrozba pre človeka a jeho slobodu. Prvý predsudok sa v značnej miere prekonal, druhý - hoci obsahuje klamstvo - naďalej ovplyvňuje európske zákonodarstvo (príklady nechýbajú) a zostáva v podvedomí mnohých ľudí, napr. v presvedčení, že "čím bližšie k Bohu, tým viac sa trpí."

Na pozadí týchto úvah stojí za to prizrieť sa zblízka duchovnej skúsenosti sv. Terézie od Dieťaťa Ježiša a jej životnej ceste, ktorá bola v podstate cestou k svätosti. Realistický obraz života bosej karmelitánky z Lisieux - na rozdiel od sentimentálnych obrázkov - a preskúmanie, aj keď iba zbežne, jej životnej cesty, nám umožňuje uviesť na správnu mieru klamstvo v slovách, že Boh bráni človeku, aby plne rozvinul svoju ľudskú stránku. Uvidíme, že odkaz Terézie - z ktorého stojí za to stále čerpať - nielen, že otvára na to, čo je autenticky ľudské, ale tiež dáva krídla na našej osobnej ceste k Bohu a napĺňa nás presvedčením plným nádeje, že svätosť je možná pre každého. Túto prednášku rozdeľujem na 3 časti. V prvej v krátkosti opíšem príbeh objavenia cesty duchovného detstva, v druhej význam tohto objavu pre ňu samú. Pozorný poslucháč bude môcť pri tejto príležitosti postrehnúť podstatné prvky tejto cesty, ako aj chybné interpretácie. V tretej časti sa pokúsím sformulovať poslanstvo naj- mladšej učiteľky Cirkvi pre nás.

1. Príbeh objavenia "malej cesty"

Už ako dieťa túžila Terézia Martinová po tom, aby sa stala veľkou svätou. Zdá sa, že túto túžbu prevzala od svojich najbližších v rodine. Jej rodičia boli neobyčajne zbožní: každý deň sa ráno zúčastňovali na sv. omši, svoj život odovzdávali Pánu Bohu, deti vychovávali podľa zásad katolíckej náuky. Terezka z rodinného prostredia prevzala zásadu, aby sme Ježišovi a iným ľuďom robili radosť. (Rkp. A, 44v, 52r, 63r, 64r) Vplyv rodiny nezakrýva skutočnosť, že išla vlastnou, neopakovateľnou cestou, poznačenou osobnými, hlbokými stretnutiami s Bohom počas modlitby a vo sviatostnom živote. Neskôr odôvodnene napíše, že jej osobným duchovným sprievodcom bol sám Ježiš. "Veľmi rýchlo som obrátila srdce na Sprievodcu sprievodcov a on ma zasvätil do vedy, ktorú zakryl pred múdrymi a zjavil ju maličkým." (Rkp. A, 71r) Ide teda o osobné vedenie a vlastnú neopakovateľnú cestu, ktorá ju privedie k originálnym objavom. V životopise sa môžeme dočítať o mnohých významných a zaujímavých udalostiach, napr. o otcovej svätosti, výchovnej úlohe sestier, najmä Paulíny, prvom svätom prijímaní, vyliečení choroby, o knihách, ktoré čítala; o objavení povolania, boji o vstúpenie do Karmelu, atď... Nebudem rozvíjať tieto témy, zameriam sa iba na motiváciu 15-ročnej Terézie. Pod vplyvom hrdinskej postavy Jany z Arku Terézia už niekoľko rokov túžila stať sa veľkou svätou. Treba však podčiarknuť, že tento motív nezohral významnejšiu úlohu v boji o vstup do Karmelu, popredné miesto vtedy zaujala túžba obetovať sa za iných: zachraňovať duše hriešnikov a modliť sa za kňazov. "Ježiš - vyzná Terézia - ma pritiahol k modlitbe za hriešnikov. Nevstúpila do môjho srdca túžba zachraňovať duše práve pri pohľade na Ježišove rany a jeho vytekajúcu krv? Chcela som ich napojiť touto nepoškvrnenou krvou, ktorá ich môže obmyť od každej poškvrniny." (Rkp. A 46v) Osobná svätosť nezaniká z horizontu túžob mladej karmelitánky a - môžeme sa o tom presvedčiť pri skúmaní ďalších etáp jej duchovnej cesty - neodporuje motivácii zachraňovať duše. Posvätenie seba samého, ktoré otvára človeka na zjednotenie s Bohom v láske, má apoštolský rozmer, to znamená, že slúži dobrou iných.

Ako chápala Terézia svätosť pri vstupe do Karmelu? Chcela byť srdcom čoraz bližšie pre

Ježišovi? Áno. Chcela sa mu pripodobniť? Áno. Chcela byť vo svojom správaní sa dokonalou? Áno. Všetky toto však chcela dosiahnuť vlastnými silami. Niekoľko rokov života v Karmeli, ktoré sú zdanlivo krátke, ale v porovnaní so sotva dvadsiatimi štyrmi rokmi života a intenzívnosťou zážitkov, predstavujú relatívne dlhé a pre ňu náročné obdobie. Terézia dochádza k záveru, že svätosť - tak, ako si ju dovtedy predstavovala - vlastnými silami nedosiahne. Nedokáže ju získať za cenu umŕtvení, skutkov lásky k blížnemu a predĺžených modlitieb. Čo robiť? V takých situáciách je najčastejším rozhodnutím rezignácia. Má vôbec zmysel bojovať s veternými mlynmi, ak ich nedokážem premôcť? Terézia sa však nepoddáva. Na pomoc jej prichádzajú dve motivácie: Prvú nachádza v rozhodnutiach po prvom svätom prijímaní. Boli tri a jedno z nich znelo: "Nikdy sa neznechutím." Druhá pochádza z diel sv. Jána od Kríža, ktorého čítala a vážila si ho. Pamätala si jeho slová: "Čím viac Boh túži dať, tým viac prikazuje túžiť. Tieto motivácie jej umožnili prejsť cez prvú krízu. Pripomeňme aj iné fakty. Veľkým duchovným povzbudením boli pre Teréziu exercície v roku 1891, ktoré v Karmeli v Lisieux viedol ľudový kazateľ o. Alexis Prou, františkán, ktorý vystihol príčinu jej vnútorných zápasov a poradil jej, aby "vyplávala s pokojnými plachtami po vlnách dôvery a lásky." (Rkp. A, 80v) Po ďalších troch rokoch, o ktorých vieme z hľadiska jej vnútorného života najmenej, do kláštora v Lisieux vstupuje jej o 4 roky staršia sestra Celina, ktorá sa dovtedy starala o chorého otca. Prináša so sebou zošit s najkrajšími citátmi Starého Zákona a požičala ho svojej sestre. Terézia počas meditatívneho čítania týchto výpiskov uskutoční svoj životný objav, nájde a pomenuje tzv. "malú cestu." Na prvý pohľad - ako sa zdá dnes - neobsahuje nič svetoborného. Ale vtedy, na pozadí jansenistickej atmosféry doby a vnútorných bojov Terézie, mal nesmierny význam. Opíšeme to veľmi stručne. Hlavný problém 21-ročnej karmelitánky opisuje ona sama v treťom rukopise: "Vždy som túžila byť svätou, ale keď som sa porovnávala so svätými, vždy som zistila, že medzi nimi a mnou jestvuje taký rozdiel ako medzi vrchom, čo sa stráca v oblakoch a bezvýznamným zrnkom piesku, po ktorom šliapu nohy chodcov". (Rkp. C, 2v) Terézia sa tu akoby pýtala: Ako sa dokážem vo svojej obmedzenosti vzniesť na vrchol hory svätosti? Ako spojiť dva opačné póly: malého človeka a veľkého Boha? Vyriešenie tohto večného problému - na čo Terézia, zdá sa, nepamätá - už existovalo. Vo Vtelení sa Boh znížil, prijal obmedzenia času a priestoru, slovom, Boh sa stal malým. Objav Terézie spočíva v tom, že našla opačný smer: nie zostup, ale výstup, alebo ešte presnejšie, urýchlené vznášanie sa. "Žijeme v dobe vynálezov, už netreba vystupovať po schodoch; u ľudí bohatých ich úspešne nahrádza výťah(...) Výťah, ktorý ma vynesie až do neba, sú tvoje ramená, ó, Ježiš!" (Rkp. C, 3r) Logika tohto objavu, potvrdená slovami Starého Zákona, prikazuje Terézii, aby zostala malá, a dokonca - ako povie : "stávala sa čoraz menšia." (tamtiež)

2. Význam objavu pre Teréziu

Aký význam mal objav "malej cesty" pre túto 21-ročnú dievča, žijúce podľa vlastného rozhodnutia medzi bosými karmelitánkami v Lisieux? Môžeme totiž jasne vyjadriť názor, že po objave "malej cesty" sa navonok v Teréziinom živote nič nezmenilo, zato v duchovnom živote nastala veľká zmena. Keďže počas krátkeho referátu nedokážeme vyčerpať celú tému, opíšeme iba tri účinky objavu v jej živote.

2.1. Ukončenie bolestného obdobia vnútorných zápasov

Terézia ďalej žije v kláštore bosých karmelitánok, plní si svoje povinnosti, modlí sa. Okolie si neuvedomuje jej vnútorné zážitky. "Nebolo na nej nič, čo by stálo za reč - povedala jedna zo sestier, ktorá poznala Teréziu sedem rokov - bola veľmi milá a veľmi skrytá, nepriťahovala pozornosť, nikdy ba mi ani na um neprišlo, že je svätá." Súčasne v Teréziinom vnútornom živote dochádza k rozhodujúcemu zlomu. Objav "malej cesty" definitívne končí dlhé obdobie jej bolestných vnútorných zápasov. Totiž ešte počas rekolekcií v roku 1891 a dokonca v roku 1893, Terézia prežívala nepokoj. Objav zahájil novú nezvratnú a poslednú etapu jej života. Rok po objave "malej cesty" a šesť mesiacov po obetovaní sa Milosrdnej Láske na poslednej strane rukopisu A sa delí o svoju radosť: "Ach, zdá sa mi, že od tohto šťastného dňa ma táto Milosrdná Láska obnovuje, očisťuje moju dušu a nenecháva v nej nijakú stopu hriechu, preto sa nemusím báť očistca." (A 84v - 54r) Karmelitánka vie, že všetky jej viny pohlcuje oheň lásky, ktorý posväcuje účinnejšie ako plamene očistca. Oslobodzuje sa aj od najmenšieho vplyvu jansenizmu, ktorý do istej miery ochromil jej beh. Neznepokojuje sa ani kvôli škrupuliam, ani kvôli hriechom, ktoré ju napádajú, ani kvôli ospalosti počas modlitby. Ba čo viac? Naopak - vďaka dôvere obsiahnutej v logike malej cesty dokáže interpretovať nepriaznivé okolnosti na svoj úžitok. Keď opisuje svoje ťažkosti počas modlitby, Terézia ich komentuje so zmyslom pre humor: "Myslím si, že malé deti sa páčia svojim rodičom, keď spia, aj keď sú prebudené; myslím na to, že lekári uspávajú svojich pacientov, keď ich idú operovať. Nakoniec si myslím, že "On dobre vie, z čoho sme stvorení; pamätá, že sme iba prach." (Rkp A 76r) Humor prítomný v jej postrehoch nasvedčuje, že je vnútorne slobodná. Okrem toho, túžby Terézie z tohto obdobia sa naplnili: jej otec bol - ako dúfala - už v nebi, dostala brata kňaza, Celina vstúpila do Karmelu. Ale to ešte nebol koniec príbehu jej duše.

2.2. Terézia našla svoj spôsob ako sa stať svätou

Keď v roku 1893 sestry v kláštore v Lisieux zvolili Agnesu (Paulínu) za priorku, sestru Teréziu od Dieťaťa Ježiša - ktorá mala vtedy 20 rokov - prideliť matke Márii Gonzáge, aby jej pomáhala pri formácii mladých sestier. Terézia, ktorá v onom čase, ako sme videli, intenzívne hľadala vlastnú cestu k svätosti, dostala ďalší impulz. Keďže učila novicky, bola akosi "prinútená", aby si výraznejšie uvedomila, aká je jej osobná cesta k Bohu. Dospela k presvedčeniu, že jej cesta - spočívajúca v tom, že ju nádej a láska pozdvihujú k Bohu - na ktorú ju Boh priviedol, je vhodná aj pre sestry, ktoré jej zverili. A tak im o nej často hovorí a svojim duchovným bratom píše s nádejou, že raz vďaka Ježišovi pôjdu takou istou cestou ako ona (porov. TL 247, 258, 261) a čím viac cíti, že sa blíži jej smrť, tým viac túži odhaliť tajomstvo malej cesty iným ľuďom. "Cítim najmä to - hovorí dva mesiace pred smrťou - že teraz sa začne moje poslanie, poslanie aby som priťahovala duše k tomu, že majú milovať Boha tak, ako ho milujem ja a aby som im

ukazovala moju malú cestu." (ŽZ 17,7) Na tomto mieste si položíme otázku: naozaj išlo o novú, originálnu cestu k svätosti? Sama Terézia bola o tom silne presvedčená, lebo išlo o jej vlastný objav, na ktorý - okrem povzbudenie o. Prou - okolie nemalo žiadny bezprostredný vplyv. Preto tiež Terézia píše v rukopise C, že to je "malá cesta celkom nová". Treba však poznamenať, že Terézia tento objav uskutočňuje počas meditácie dvoch úryvkov Svätého Písma, na ktoré narazila pri čítaní 26 strán výpiskov: "Ak je niekto malý, nech príde ku mne" (Prís 9,4); "Ako keď niekoho teší matka, tak vás ja budem tešiť, v lone vás budem varovať a na kolenách láskať." (Iz 66, 12 - 13) Práve tieto slová priviedli Teréziu k myšlienke, že výťah, ktorý hľadá, sú Ježišove ramená a vyvolali v nej neopísateľnú radosť. (porov. Rkp. C, 3r) Nebudem sa dlhšie zdržiavať pri sporoch o originalitu "malej cesty", iba spolu s inými autormi podčiarknem, že žiadny z jednotlivých bodov "malej doktríny" nebol v kresťanstve pred Teréziou ničím novým. Na druhej strane treba podčiarknuť, že jej originálny príspevok spočíval v tom, že zo Svätého Písma vydobyla pravdu o duchovnom detstve, interpretovala ju - ako to vyjadril Svätý Otec Ján Pavol II. - "formou celého svojho života" a sugestívne na ňu poukazovala v početných spisoch. Ohromná popularita "Príbehu mojej duše" v minulosti i dnes o tom svedčí najvýraznejšie. Nepochybné novátorstvo "malej cesty" by som okrem toho videl aj v tom, že prekážky k svätosti Terézia "pretvorila" na prostriedky. Všetko, čo ju predtým zdanlivo blokovalo, alebo aspoň brzdilo v štarte k svätosti, a teda hriech, slabosť, malosť, Terézia premenila na svoj prospech. Stačí sa jedine odovzdať v dôvere Ježišovým milosrdným ramenám. Všimnime si túto výmenu perspektívy. Terézia sa predtým nedokázala zmieriť so svojimi obmedzeniami, teraz naopak, nachádza v nich potešenie. Ak chce zotrvať v Ježišovom náručí, nepotrebuje rásť, naopak, musí zostať malou, stávať sa čoraz menšou (porov. Rkp. C 3r)

2.3. Urýchlenie cesty k zjednoteniu s Bohom lásky

Významnou etapou duchovného dobrodružstva Terézie v Karmeli bola dlhá písomná meditácia. Od januára 1895 do konca roka si mladá karmelitánka zapisovala spomienky z detstva a mladosti. Uvedomila si totiž, ako sa na látke jej života rozvíja zlatá niť Božieho milosrdenstva. V tom istom období, počas 40 - hodinovej pobožnosti pred zahájením Pôstneho obdobia, zložila poému Žiť láskou a v júni, pri pokračovaní svojej písomnej meditácie, dostala "milosť pochopiť oveľa lepšie než dovtedy, ako Ježiš túži po tom, aby ho milovala." (Rkp. A 84 r) Nikdy nepochopila Kristovu lásku tak, ako v nedeľu Najsvätejšej Trojice v roku 1895. Bola to milosť, vďaka ktorej pochopila, ako je Ježišove Srdce preplnené "potokmi nesmiernej nehy"; ako veľmi je šťastné, keď ich môže vylievať na tých, ktorí sa odvážia "vrhnúť do jeho náručia a prijať jeho nesmiernu lásku." (porov. Rkp. A 84r) Dôsledkom tejto milosti bol úkon obetovania sa Milosrdnej láske o dva dni neskôr spolu s Celinou pred sochou Matky Božej Usmievavej. Život išiel ďalej tak ako predtým. Ale Terézia - vďaka dynamike svojich objavov - už plávala s plnými plachtami na vlnách lásky a dôvery. Najlepším dôkazom toho je rukopis B, ktorý vznikol o rok neskôr, v septembri 1896, kde úkon obetovania sa Milosrdnej láske interpretuje ako privilégium a delí sa o radosť z toho, že našla svoje miesto v Cirkvi. Pamätáme si veľavravné charakteristické slová, tvoriace heslo nášho stretnutia: "Mojím povolaním je láska! (...) V Srdci Cirkvi, mojej Matky, budem láskou... Takto budem všetkým... takto sa uskutoční môj sen!" (Rkp.

B, 3r) Terézia vtedy sníva o odchode do Vietnamu, kde sa zakladal kláštor na misiách. Slabé zdravie jej to však už neumožní. Na Veľký Piatok v roku 1896 má krvotok z úst, typický príznak v tých časoch životu nebezpečnej tuberkulózy. Skoro ihneď po tejto udalosti vchádza do hlbokaj duchovnej krízy, ktorú sv. Ján od Kríža opisuje ako noc viery. Toto bolestné obdobie sa pre ňu končí predčasnou smrťou 30. septembra 1897. Na túto smrť Terézia čakala, možno povedať, že si ju vyprosila, lebo vždy túžila "zomrieť z lásky", zomrieť tak, aby ju mohli nasledovať "malé duše". (ŽZ 15.7.) "Nie, neľutujem, že som sa odovzdala láske" - tak zneli jej posledné slová. Po bolestnej agónii sa na jej tvári objavil príťažlivý, sladký úsmev. Bola to Božia pečať na celom jej živote.

Uvádžam tieto fakty, pretože na ich základe výrazne vidieť, že v živote Terézie z Lisieux máme do činenia so zrýchleným dospievaním, rýchlejšou cestou k svätosti - po čom Terézia vždy túžila - a objavením povolania v povolání, to znamená, že si novým a hlbším spôsobom uvedomila svoje miesto a svoje poslanie v Cirkvi, v rámci všeobecného kresťanského a rehoľného povolania. Blahodarný vplyv jej poslednej životnej etapy sa prejavuje v jej osobnom duchovnom živote, v utrpení, skúške viery, v duchovnom vedení novíciek a apoštoláte, o čom budú hovoriť ďalšie referáty. Cirkev uznala jej zrelú svätosť v roku 1925 vo forme kanonizácie a Pius X. ju nazval "najväčšou svätou moderných čias"; Ján Pavol II. zasa d'akoval Najsvätejšej Trojici za "hlbokú, prostú a čistú krásu, aká sa v nej zjavila Cirkvi a svetu."

3. Odkaz, posolstvo pre nás

Preskúmanie duchovnej cesty sv. Terézie z Lisieux vedie k záveru, že - ako to vyjadril Ján Pavol II. - "v živote sv. Terézie od Dieťaťa Ježiša Boh umiestnil určité posolstvo pre svet, ukázal ľuďom evanjeliovú cestu - "malú cestu" - po ktorej môžu ísť všetci, lebo všetci sú povolaní k svätosti." V tretej, najkratšej časti môjho vystúpenia túžim načrtnúť hlavné posolstvo "malej cesty" duchovného detstva, posolstvo, ktoré osvecuje osobnú cestu k Bohu pre každého z nás.

3.1. Potvrdenie človeka a jeho slobody

Základom cesty duchovného detstva Terézie z Lisieux je pravda viery, ktorá hovorí, že Boh - náš Stvoriteľ a Vykupiteľ - nás nesmierne miluje. Otcovská láska Boha znamená, že Boh nám dáva život a miluje nás takých, akí sme: s bohatstvom a krásou našej ľudskej prirodzenosti, ako aj s našimi hriechmi, zraneniami a obmedzeniami. Neprestáva milovať každého z nás ani vtedy, keď od neho odchádzame, pretože je verný svojej zmluve lásky. Potvrdenie človeka ako

stvoreného znamená prijať a rešpektovať dôstojnosť každého človeka, jeho autonómiu a slobodu. Boh nikdy neobmedzuje našu slobodu, on ju umožňuje. Preto je pravda o Božom otcovstve a našom detstve naozaj evanjeliom, t.j. pre nás Dobrou novinou.

Táto základná pravda o potvrdení a láske Boha k človeku by mala v svojom dôsledku viesť k prijatiu seba samého, pozitívnych strán, ako aj obmedzení. Bez prijatia pravdy a odmietnutia vzbury proti sebe samému sa nedá dosiahnuť žiadna svätosť.

3.2. Demystifikácia obrazu Boha a prvenstva seba samého

V logike "malej cesty" sa okrem potvrdenia človeka nachádza aj etapa negácie, či tiež prekonania seba, ktorá spočíva na odstránení domýšľavej istoty seba samého a vykreslení pravdivého obrazu Boha, predtým tak sfalšovaného. "Ide o odstránenie - tvrdí kardinál Carlo Maria Martini - takého chápania kresťanstva, ktoré sa hrdí svojou istotou; ktoré je hrdé na bohatstvo svojich cností, ktoré sa uspokojí so starostlivým plnením náboženských povinností, so zbožnou praxou, ktoré nachádza záľubu v nezvyčajných kajúcich úkonoch." Podobný názor vyjadruje kňaz Tomáš Halík. Podľa neho "malá cesta", ktorú učí Terézia, je odvážnym odmietnutím najrozšírenejšej cesty k Bohu - cesty morálneho seba- zdokonaľovania." Samozrejme, že nebudeme negovať skutočnosť, že aj ľudská námaha je potrebná. Má svoju hodnotu, ale treba sa zbaviť červíka pýchy, ktorý v nej drieme. Po objave "malej cesty" Terézia neprestala byť aktívnou, iba sa zmenila jej perspektíva. "Malé duše bežia po ceste detstva - tvrdila. Hovorím bežia a neodpočívajú". Jej aktivitu symbolizovalo tzv. hádzanie kvetov, čiže aktívne úkony lásky k blížnemu. (por. Rkp. B 4r-v) Nejde však o svätosť žiariacu veľkosťou skutkov, ale o kvalitu lásky do nich vložené. Zmysel vynakladaných námah, často neúčinných, ilustrovala opisom dieťaťa snažiaceho sa vyjsť na prvý schodík: "Prijmi skutočnosť, že budeš ako malé dieťa a snaž sa konať všetky čnosti(...). Boh od teba vyžaduje iba dobrú vôľu. Zakrátko ho tvoje márne úsilie celkom odzbrojí a on sám zide, zoberie ťa do náručia a preniesie do svojho kráľovstva."

Súčasne si logika "malej cesty" vyžaduje zničenie falošného obrazu Boha, ktorý dominuje v rozličných spôsoboch prejavu v našej západnej civilizácii, prežívajúcej výraznú krízu otcovstva. Evanjelium a duchovná skúsenosť sv. Terézie dokazujú, že nadviazanie hlbokého vzťahu s Bohom ako milujúcim Otcom je prelomom na našej ceste k zmiereniu a zjednoteniu sa s ním v láske pri budovaní skutočne bratských a sesterských medziľudských vzťahov.

3.3. K plnosti človečenstva v láske

Prijatie seba samého a svojich obmedzení na jednej strane a na druhej zasa objav otcovskej Milosrdnej Lásky, ktorá sa pre nás zjavila v Ježišovi Kristovi, otvára pred človekom dovtedy neznáme horizonty a nové možnosti. Na priebehu mnohých rokov duchovnej skúsenosti sv. Terézie výrazne vidieť, že obrátenie počas Vianoc, objav "malej cesty", odovzdanie sa Milosrdnej Láske a nájdenie svojho miesta v Cirkvi označovali ďalšie etapy jej dobrodružnej cesty k svätosti a súčasne pred ňou rozvinuli nekonečné horizonty (por. Rkp. B 1 v). Terézia sa oslobodzuje od detského spôsobu myslenia, dozrieva, stáva sa silnou a odvážnou, začína "veľké preteky", cíti sa šťastná, obracia sa k tomu, čo je veľké a pekné (por. A 44v-46v), pociťuje nesmierne túžby (Rkp. B 3v), zaplavuje ju Láska (Rkp. A 84r) a v láske nakoniec nájde kľúč k svojmu povolaniu, aby bola všetkým (Rkp. B 3v). Súčasne neprestáva byť veľmi ľudskou. Dokonca aj vtedy, keď veľmi trpí, dokáže sa na seba pozeriť s nadhľadom a humorom. Je tak očarujúca, že sestry ju vyhľadávajú a ochotne prijímajú jej rady.

Duchovná skúsenosť sv. Terézie potvrdzuje, že svätosť Boha, na ktorú sa človek otvára úkonom úplnej odovzdanosti, neohrozuje - ako to tvrdil ateistický humanizmus - ľudskú slobodu a rozvoj plnosti človečenstva. Práve naopak, ak človek prijme pozvanie k svätosti na ceste duchovného detstva, povyšuje ho to, vedie k duchovnej zrelosti a otvára na Božiu nekonečnosť. Skúsenosť vlastných obmedzení, bezmocnosti a dokonca hriechu nemusí tvoriť neprekonateľnú prekážku. Odovzdanie sa Božej Milosrdnej Láske v úkone dôvery totiž otvára priestor pre jeho konanie a naplnenie najhlbších ľudských túžob.

Záver

Podstatou svätosti kresťanského života, ku ktorej nás volá Ježiš v evanjeliu, je láska k Bohu z celého srdca (Mk 12, 31) a láska k blíznym podľa Ježišovho príkladu (Jn 13, 34). Svätá Terézia z Lisieux nám spôsobom svojho života zanechala príklad ako dokonale splniť toto prikázanie. Jej cesta duchovného detstva, na ktorú pozýva a o ktorej v rámci svojho povolania učí, nám približuje ideál kresťanskej svätosti, pričom neznižuje jeho úroveň. Svätosť je prístupná pre každého, lebo Boh od nás nežiada nemožné veci. Ak do nás vkladá túžby, dáva nám aj možnosť ako ich realizovať. Svätosť je možná, lebo Boh nás miloval tak, že nám dal svojho Syna, aby sa stal naším Spasiteľom a zhromaždil nás v spoločenstve veriacich, v Cirkvi, v ktorej si môžeme navzájom pomáhať. Svätosť je možná, pretože aj napriek našim obmedzeniam a dokonca hriechom, môžeme odpovedať na jej výzvu. Takéto povzbudenie vyplýva pre nás z posolstva najmladšej učiteľky Cirkvi.

P. Łukasz Kasperek OCD

Zdroj: www.ocds.sk